

UJ KELET

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában	
Egész évre	— 450
Félévre	— 240
Negyedévre	— 130
Egy hónapra	— 45
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is 2 lei	

Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 12 ch
Egy szám	— 1 ch

Cluj-Kolozsvár — VI. évfolyam, 61. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5683. Ijár 18. — 1923. május 4. Péntek

Tűzcsóva

Csodálatos, csodálatos: ez a Bratianu-kormány olyan szilárd és következetes volt eddig minden tömegmozdulással szemben, erős kézzel letörte az ellenzék lendületes harcát az alkotmány ellen, pillanatig sem habozott egész garnizonokat mozgósítani, ha a háztulajdonosok és bérlők között némi differenciák támadtak, csirájában elfojtotta a tisztviselők kenyérküzdelmét és érzékösség nélkül, tette hűvösre a nagytekintélyű tisztviselővezéreket, nem is szólva a munkásmozgalmakról, amelyeknek még hangját sem lehet hallani. Csupán egyetlen tömegjelenség van, amely már hónapok óta terjeszkedik Romániában, mint végnélküli tengeri kigyó, amely előtt az erős és határozott Bratianu ellágyuló és tétova lesz, mint a gyermek, ki eltévedt az erdő rengetegében. Az egyetlen tömegmozgalom, amely fölött nem tudott urrá lenni ez a kormány: az antiszemitizmus. Hallottunk ugyan hangokat, hogy a kormány nem is akarta letörni az antiszemitizmust addig, amíg a fontos alaptörvényeket a parlament meg nem szavazza, hogy ilyenformán csapolja le bizonyos rétegek elégedettségét és elterelje a tömegek figyelmét a szónyegen levő aktuális problémáktól. Az alaptörvényeket már megszavazta a parlament, az alkotmány és költségvetés tétő alatt vannak és ime a tengeri kigyó még mindig az ország testén s terjeszkedik, anélkül, hogy a kormány igazán erőteljes és radikális gesztussal visszaparancsolná a sötétségbe, ahonnan előmerészkedett.

Nem kutatjuk Bratianu figyelemreméltó gyengeségének okát, mindössze bizonyos jelenségeket rögzítünk meg, amelyekből ítéletet akar levonni, vajjon hasznos e ez a gyöngesség az országnak, sőt magának Bratianunak? Vajjon erősíteni fogja az antiszemita mozgalom az ország belső fejlődését és külső erejét, megszilárdítja e a kormány pozícióját? Az utóbbi napokban a diákmozgalom, amely tulajdonképpen magva és eszköze a romániai antiszemitizmusnak, egészen új vágyányokra terelődött. Kicsapott az egyetem falai közül és messze kiható program megvalósításába kezdett. A jasi egyetem ormára kitűzték a fascista lobogót s a speciális diákkövetelések politikummá duzzadtak. A diákok követelik a kormány azonnali távozását és új választások kiírását, hogy ilyenformán megnyilatkozhassek az ország igazi hangulata. Egy új zászló, új jelszó került az érdeklődés frontjára, sokkal szélesebb alapon nyugvó, mint a numerusz klauzusz és az antiszemitizmus szűk korlátok közé zárt posztulátuma: a fascizmus, amely Európa fiatal reakciósainak legnépszerűbb harcikiáltása.

Amit minden józangondolkodón politikus előre látott, az egyetem falai közül kirobbant mozgalom nem állott meg az antiszemitizmusnál, aminthogy történelmileg beigazolt tény, hogy az erőteljesebb antiszemita hullámok mindenütt csak előfutárjai voltak bizonyos lappangó politikai ambíciók napfénytörésének. Egészen bizonyos, hogy a romániai fascizmus is csak az első lépésnek tartja az antiszemitizmust a nagy sepregetésben. A mozgalomnak sokkal mélyebb és egyénibb hátsó okai vannak s a diákság ebben a harcban csak a rohamcsapatot képezte, amely mögött a szervezett reakció várja, hogy átvehesse a küzdelem irányítását. A romániai fascizmusnak sokkal fontosabb céljai vannak, mint a zsidók, ők az egész országot akarják, nekik nem kell a liberálisok európai formák közé szorított reakciója

a szélsőségek és a féltelenség diktatúráját akarják. Vaitoianu belügyminiszter tegnap levelet kapott, amelyben a román fascisták megfenyegetik a kormányt és értésére adják, hogy a fascisták a tettek mezejére lépnek. Valószínű, hogy a kormány e pillanatban nem tulajdonít különösebb jelentőséget a fenyegetésnek, de rosszul teszi, ha könnyű lélekkel napirendre tér fölötte. Egy új zászlót lengettek meg a román közvélemény fölött, a tömegek még nem tudják, hova vezeti őket, csak az elégedetlenséget érzik, amely a mai viszonyok ellen ben-

nők él. És az új zászlónak, az új jelszavaknak nagy hatalmuk van. Ha az erőskező Bratianu továbbra is ilyen tétován és érzelmesen fogja az egyre dagadó antiszemitizmust kezelni, egy napon arra ébred, hogy az az erő és hatalom és kihull a kezéből, amelyet eddig más tömegmozgalmakkal szemben oly gyorsan és hatáson alkalmazott. Az ország a szélsőségek viharába sodródik és a tűzcsóva, amelyet megmondhatatlanul nem oltottak el idejekorán, a magasba repül és ki tudja hol áll meg, kit hogyan talál meg!

Törökország elzárta határait

Kitéssékelik a török delegátusokat Lausanneból. Franciaország szakítással fenyeget a szíriai csapatkoncentráció miatt. Anglia a Chester-koncesszió ellen

(Konstantinápoly, május 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az angorai kormány az ország határait lezárta és idegeneknek nem engedi meg az ország területére való belépést. A török kormány eddig nem adott ki hivatalos közleményt az eljárásról.

Franciaország szakítással fenyeget

Lausanne, április 3. Pelle tábornok, a konstantinápolyi francia ügyvivő Lausanneban Izmed pasának kifejtette, igen kényes helyzet, hogy egy állam csapatösszevonásaira való tekintettel tovább is résztvegyen a tárgyalásokon. Izmed pasa megígérte, hogy kormányát haladéktalanul értesíti erről és a beérkezett választ tudatni fogja Pelle tábornokkal.

Franciaország konstantinápolyi főmegbízottja közölte egyébként a török kormánnyal, hogy Franciaország nem engedi meg a török csapatok koncentrációját a szíriai határ mentén, mert ezeknek célja a béketárgyalások idején a tárgyaló felek befolyásolása. Amennyi-

ben a törökök haladéktalanul nem vonják vissza összpontosított csapataikat, Franciaország visszahívja delegátusait a lausannei konferenciáról.

Orosz-német tanácskozások Lausanneban

Páris, május 3. A „Chicago Tribune” jelentése szerint Lausanneba érkezett Becker német külügyminisztériumi osztályfőnök, hogy Izmed pasával és Vorovszky orosz megbízottal titkos tanácskozásokat folytasson. A lap jelentése szerint Becker támogatja Izmed pasát a szövetségesek közötti egyetlenség felkeltésére irányuló politikájában.

Anglia a Chester-koncesszió ellen

London, május 3. A brit kormány tiltakozó jegyzéket küldött az angorai kormánynak a Chester-szerződés ellen. A jegyzék kifejti, hogy Anglia nem tűrheti saját állampolgárainak megrövidítését, akik Törökországban régebben kapott koncessziókra befektették tőkéjüket.

Franciaország elutasítja az új német javaslatokat

Anglia rezervált magatartást mutat. A német kancellár az egész világra appellál. Olaszország tárgyalások alapján tekinti a jegyzéket

(London, május 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma adták át a külügyminisztériumban a német jegyzéket. Az esti lapok a Reuter-ügynökség jelentését közlik, amelyek erőlyesen megcáfolják azt a kombinációt, hogy az angol kormánynak része volna a jegyzetek elkészítésében. Az angol hivatalos körök egyébként igen rezerváltan viseltetnek a jegyzékkel szemben.

Párisi lapok éles támadásban részesítik a német jegyzéket, különösen a „Temps” hangoztatja a javaslatok elfogadhatatlanságát. A lap a német jegyzék ama követelése ellen tiltakozik a legjobban, hogy a megszálló csapatok a megegyezés létrejötte után vonuljanak ki a Ruhr-vidékről. A „Temps” szerint

a kivonulás a francia nép szemében Franciaország vereségét jelentené.

A „Journal des Debats” azt hangoztatja, a legyőzött államok, minthogy látták, hogy a szövetségesek módosították a törökökkel kötött békét, mindannyian a békeszerződések módosítására törekszenek. Kölcsönökért folyamodnak ahelyett, hogy a jóvátételi összegeket fizetnék. Az összes francia lapok egybehangzó jelentései szerint

a helyzetet súlyosbítja, hogy Magyarország a Ruhr-kérdésben bizonyos mértékben régi szövetségesének a pártjára állt.

Poincaré a francia sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy a német jegyzéket a kormány

a holnapi minisztertanácsban vizsgálja meg, amikor nyomban határozatot is hoznak. Felvilágosításaihoz azonban hozzáfűzte, hogy

a javaslatok visszautasítása biztosra vehető.

Francia politikai körökben úgy tudják, hogy a francia és a belga kormány közös választ dolgoz ki a német jegyzékre. A „Petit Parisien” szerint a két kormány már tegnap megállapította a jegyzék elfogadhatatlanságát, minthogy a

jegyzék elfogadása a versaillesi szerződés teljes revízióját jelentené.

A Matin jelentése szerint, illetékes körök már tegnap kijelentették, hogy a német javaslat elejétől végig elfogadhatatlan, a Ruhr-megszállás addig fog tartani, míg Németország nem ébred tudtára, hogy Franciaországgal és Belgiummal szemben kötelezettségei vannak.

Jóvátétel, vagy annexió

Berlin, május 3. Cuno kancellár kijelentette a birodalmi gyűlésen, hogy a német jegyzék jelentékeny közeledést jelent, amely siker esetén helyre fogja állítani az európai békét és a világ gazdasági egyensúlyát. Az ajánlat elutasítása azonban Németország védelmi harcának és a jóvátétel utolsó eszközének megsemmisülését eredményezné. Ha a francia kormány nem fogadja el a német javaslatot, akkor Franciaország nem jóvátételre, hanem annexióra törekszik. A kancellár ezután hangsúlyozta, hogy a passzív ellenállást a Ruhr-vidéken nem lehet megszüntetni, míg a jóvátételi kérdést nem rendezték. A német ajánlat olyan ígéreteket

ONAL
részére
FIA

aux-ban.

ellátás, gyors
1542

üzlet!

1643

Reg. Maria 6

nyár

legesség

1435

phatók!

ics Mór

ezések

sztalosmühely-
szerezhető be

tca 92

nagy választék-
okban vállalk.
P. Mihai Vitea-
Széchenyi-tér)
z. Telefon 493.

és szó-
vállalja

Memoran-
(Unió-utca)

ám 12-12

tartalmaz, amelyeket meg lehet tartani és megfelelő garanciákat is nyújt a felszandó kölcsönért. A kancellár azzal fejezte beszédét, hogy apellál az egész világra, amelyé most a döntő szó.

A jegyzők Rómában

Róma, május 3. A német jóvátételi jegyzőket szerdán délután a német nagykövetségnek magának Mussolininak nyújtotta át. Hivatalos olasz részről kijelentették, hogy bár a német jegyzők nem jelentik a követelések teljesítését, azonban alkalmas arra, hogy a befoglaltak alapján tárgyalások induljanak meg.

PALESZTINA-MUNKA

A Munkásbank beszámolója az első üzletéről

A napokban érkezett meg a Tel-Avivban székelő „Bank Hapooalim” beszámolója az első üzletéről, amely 1921 december 1-től, a bank működésének megkezdésétől, 1922 december 31-ig terjed. A bank alapítói azt a célt tűzték ki maguk elé, hogy a termeléshez szükséges tőkeeszközök kedvező feltételek mellett való hitelezése által lehetővé tegyék a munkásság különböző termelőszervezeteinek az ország felépítésében való intenzívebb részvételét. Ugyanis az ország különleges gazdasági helyzete miatt a dolgozók tömege nem valamely évszázadok fejlődésétől meghatározott állapotba helyezkedik bele, hanem saját erejéből kénytelen mindent újonnan teremteni. A munkásságnak ezért kétféle hitelre van szüksége: hosszulejáratu beruházási hitelre a gazdasági lehetőségek megteremtése céljából és rövidlejáratu üzemi hitelre, hogy a forgótőke hiánya az alig megindított termelést csirájában meg ne fojtja. A cionista szervezet belátva a banknak az egész zsidó településre kiható nagy fontosságát, abban állapodott meg a bank alapítóival, hogy ahány részvényt elhelyez a munkásszövetség, ugyanannyi elsőbbségi részvényt jegyez a szervezet is és azonkívül rendelkezésre bocsát a banknak egy 30.000 angol fontnyi hitelezési alapot, amely az elmúlt évben lejegyzett és befizetett 15.000 drb. egy egiptomi font névértékű törzsrészvény, ugyanannyi elsőbbségi részvényt és más kisebb tételekkel együtt 84.457.574 egiptomi font üzleti tőkét tesz ki, amely az elmúlt üzletévben 751.697.377 egiptomi fontnyi forgalmat eredményezett. A bank főleg négy irányban fejt ki áldásos működését:

1. Támogatta a munkások közmunkaszervezetét kb. 74.000 egipt. font hitellel s így lehetővé tette, hogy a szervezet mint vállalkozó 450.000 font értékű építési és egyéb munkát vállalhasson, amivel szociális

nívellálási hatás mellett átlag kétezer munkást foglalkoztatott egész éven át;

2. a mezőgazdaság fejlesztésére 51.000 font hitelt folyósított, vagyis az e célra bevont tőkének mintegy ötven százalékát;

3. előmozdította a „Hámásbir” fogyasztási és értékesítési szövetkezet működését kb. 10.000 font hitellel;

4. munkásjóléti intézmények termelésére 12.000 fontot kitevő kölcsönöket folyósított.

Ha tekintetbe vesszük az elmúlt esztendő állandó pénzkriszist, csak akkor tudjuk a banknak az egész jisivra kiható áldásos tevékenységét kellőképpen méltatni. A bank ezévi

Glasner Móse bucsuztatása

Ünnepi diszgyűlés a Redouthan. A kolozsvári zsidó testületek bucsuja a távozó főrabbitól

(Kolozsvár, május 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A megható ragaszkodás és el nem muló hála ünnepi megnyilatkozása volt az a diszgyűlés, amelyet Kolozsvár nemzeti érzelmi zsidósága tartott ma délután a Redout nagytermében abból az alkalomból, hogy az erdélyi zsidóság legkimagaslóbb vezére, Glasner Móse főrabbi Erec Jisraelbe költözik. A gyűlést az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség kisintézőbizottsága hívta össze és az összes kolozsvári zsidó testületek, egyesületek és intézmények egy-egy küldöttséggel képviseltették magukat, hogy bucsut mondjának a távozó mesternek és a meghatottság szavaival köszönik meg a tanítást és utmutatást, amelyben Glasner Móse negyvennégy éven át részesítette nemcsak Kolozsvár, de egész Erdély zsidóságát. Délután hat órára volt egybehalva a gyűlés, de már jóval előbb zsufolásig megtelt a Redout hatalmas terme. A Szövetség egy küldöttsége hozta el a főrabbit, akit a terembe lépésekor a közönség percekig tartó lelkes ünnepélyben részesített. A főrabbi a Szövetség kisintézőbizottságának tagjai között foglalt helyet az emelvényen.

A Szövetség bucsuja

Elsőnek Dr. Fischer Tivadar, a Szövetség elnöke intézett beszédet Glasner Mósehez.

— Most, hogy bucsut mondunk neked, — kezdte Dr. Fischer — a fájdalom és elfogódottság érzése nyugtázza le szíveinket, de egyben az öröm érzése is. Szomorunk vagyunk, mert eltávozik körünkől az a férfi, aki élünkre állott, amikor négy és fél évvel ezelőtt felvirradt nemzeti ébredésünk hajnala, aki népünk ügyéért feláldozta öregségének nyugalomát, küzdött és szenvedett értünk. Ha majd az erdélyi zsidóság nemzeti szervezete odafeljődik, aminek mi szántuk, akik a bölcsőjénél állottunk, ha majd minden igazi zsidó értéket és erőt egyesíteni fog, akkor a szervezet

tiszta nyeresége 675 font, amelyből a közgyűlés 5 százalékot a Za. N. A.-nak, 100 fontot a munkásszervezet kulturbizottságának és megmaradó 541 fontot a bank tartalékalapja javára utalt át. A bank működésének szükségessé vált kiterjesztése céljából elhatározta a közgyűlés az alaptőkének kétszeresére való emelését. Remélhető, hogy a diaszpóra zsidósága ez alkalommal is kivészi a részét ebből a munkából. Megjegyzendő, hogy az első részvényekből a többi európai országok közt Romániában jegyezték a legtöbbet. Erdélyben új részvények jegyezhetők Infeld Zwi tanárnál, a cluji Tarbut-gimnáziumban.

analógiának legjobb lapja lesz az, amely Glasner Móse tetteit fogja megörökíteni. Erőtelne a szavam, hogy vázoljam az önfeláldozó, lelkes munkát, amelyet Glasner főrabbi értünk végzett, de fölösleges is, mert mindnyájunk szívébe kitörülhetetlenül van beírva. Fájón érezzük, hogy kit kell majd nélkülöznünk az Ön távozásával. De főrabbi ur vágyainak hazájába költözik, ahol élete boldogságát reméli föllelni. Mi hisszük, hogy ott is ugyanolyan ifjai hévvel és energiával fog küzdeni a nagy zsidó ideálért, miként azt itt tette. És büszkék leszünk, ha majd hallani fogjuk az Ön cselekedeteit és azt fogjuk mondani: Ez a mi Glasner Mósénk! Ez a gondolat megédesíti elválásunk fájdalmas perceit.

— Mit adhatunk utavalóul Önnek? A szeretetünket, a ragaszkodásunkat és fogadalmunkat, hogy soha nem leszünk hűtlenek az eszméhez. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség akcióit indított, hogy a most felépülő Tarbut iskola egyik tantermét, amelyet a cionisták áldozatkészsége fog felépíteni, az Ön nevére nevezzék el. Azt akarjuk, hogy abban a tanteremben és az egész iskolában az Ön szelleme éljen. Szövetségünk vezetősége elhatározta továbbá, hogy halálját emlékiratban is tolmácsolni fogja főrabbi urnak.

Emlékirat a főrabbihoz

Dr. Fischer Tivadar beszéde után dr. Weiszburg Chaim felolvassa a szárnyaló hébernyelvű emlékiratot, amely többek között így szól:

„Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség, amely magába foglal minden erdélyi zsidót, aki hisz Erec Jisrael és a zsidó nép feltámadásában, mély hódolattal és hálattal szívvel közönségi vezérét és tanítómesterét. Negyvennégy évig állottál a gyaluban kijelölt őrhelyeden, tanítottad a tudásra szomjazókat, utat mutattál a tévelygőknek bizalmat öntöttél a csüggedőkbe, harcoltál a néptaga-

Élet és halál

(Két Rasi-legenda)

1. A gyöngyszem

Jizchak, egy jámbor és rendkívül szegény zsidó ember nagy nyomorúságban élt Toulonban. Sokszor, bármennyire is igyekezett, még annyit se tudott keresni, hogy az előírások szombati lakomát méltóan megülhesse. De mégis beírta volna sorsával, ha az Isten utóddal ajándékozta volna meg és nem kellett volna attól tartania, hogy gyermekeknél fog meghalni. Tizenkilenc évi házassága alatt nem született gyermeke, emiatt rendkívül szomorúság fogta el a jámbor embert.

Egy napon Jizchak kiment a kikötőbe, hátha akad néhány sons kereset számára. Több órát ögylgett ott, de nem kapott munkát. Lehagoltan elhagyott helyet keresett, hogy zavartalanul mondassa el esti imáját. Amint ott csüggedt tekintettel álldogált, a földön, a homokban fehérfényű kerek kövecskét vett észre. A kövecske színjátéka megtetszett neki, lehajolt és felemelte a kövecskét. És lám: gyöngyszem volt, akkora, mint egy galamb tojása.

Jizchak nem értett a drágakövekhez, hazasietett, hogy a feleségének megmutassa.

Az asszony a drága gyöngy láttára nagy örömben így kiáltott fel:

— Áldassék a jó Isten! Vége a nyomorúságunknak, az Ur elküldte Éliás prófétáját hoz-

zad. Ez a kő sokezer forintot megér. Holnap reggel elmegyek vele az ékszerészhez.

Rabbi Jizchak szívébe azonban nem költözött vigasság, szomorúan gondolt azokra a szavakra, amelyet Ábrahám mondott Istenének: „Uram, minek nekem a gazdagság, idegenre marad minden jószágom.”

A következő napon az asszony elment az ékszerészhez, megmutatta neki a gyöngyöt és megkérdezte, mennyit ér.

— Hatvanezer frankot fizetek érte.

— Minek kell neked a gyöngy?

— Elárulom: a burgundi herceg tőmjéntartót készített nálam az új templom számára, hat ilyen gyöngynek kell ékesítenie, eddig azonban csak ötöt tudtam előteremteni, add nekem a drágakövet, boldog leszel te is, én is.

Az asszony elsápadt, amikor ezt hallotta, elrejtette magánál a drágaköveket és mondta:

— Uram, először beszéltem kell a férjemmel.

Ezzel elsielt és elmondotta az urnak, amit az ékszerésztől hallott. Jizchak így mondta:

— Jól tetted asszony!

Azután a tengerpartra ment és a gyöngyöt a hullámok közé dobta. Ekkor a mélyből isteni szótat hallott:

— Egy év múlva feleséged megajándékoz téged egy fiúval, aki majdan népednek az Isten parancsolatait fogja tanítani.

A csudás kinyilatkoztatástól boldogan tért haza Jizchak. Már ott találta az ékszerészt, aki azért jött, hogy a gyöngyöt megvásárolja. Szörnyü

haragra lobbant, amikor meghallotta, hogy az értékes kő már a tengerben van.

— Óvakodj szenteskedő! Be foglak panasolni a hercegnek, amiért az ékkövet elvontad tőle.

— A Seregek Ura velem van, mit tehetnek ellenem az emberek? Menj és árulj be, testvér! Majd számolsz érte. Nem félek!

A kapzsi ékszerész eltávozott és mindent elmondott a hercegnek. Bizonyosan törvénybe fogták volna a szegény Jizchakot, ha időben el nem hagyja Toulont. Wormsba költözött, ahol boldog napokat élt, mert az isteni ígéret teljesedésébe ment.

Jizchak felesége anyaságának hetedik hónapjában, egy napon a város valamelyik keskeny utcáján ment keresztül és szorogva. Akkor egy megrakott társzeker jött véle szembe. Ki akarta kerti, de az utca másik oldaláról egy eszeza száguldott feléje. Az asszony ijedten futkosott az utcán, hogy kikerülje a két kocsi.

— Nézd csak uram, hogyan ugrál ez a zsidóasszony — szolt gonoszul a kocsis urához.

— Ne törődj a boszorkával, hajts bátran — parancsolta az ur és a kocsis a lovak közé csapott.

A kocsi közeledtek, szűkebbre szorult a hely, az asszony sikoltozott és szorongva a ház falához simult. A két kocsi már szembekerült egymással, a lovak megbokrosodtak, a társzeker egyenesen az asszonynak tartott, ekkor engedett a fal, amelyhez az asszony támaszkodott, boltozatos fülke keletkezett, amelyben a viselő zsidóasszony sértetlenül megállhatott. Az odasiető emberek rendki-

dók ellen s a száműzetés sötétségében megcsillogtattad a megváltás világosságát.

Amikor elhangzott a zsidó újjászületés riadója, te voltál az, aki az alvó nép fölött ébren virrasztottál, felfogtad a hangot, mely alig hallhatóan érkezett ide, megszázoroztad azt és az elhivatottság erejével hirdetted az új zsidó igazságot. Először nem értettek meg és ellenségeid támadtak, de te nem törődve a gáncoskodókkal, egyre ébresztetted a zsidó sziveket, amíg azok meghallották, megértették és megszerették a nagy gondolatot, amely Cion felé mutat. Így lettél te az erdélyi zsidó nép vezére és tanítómestere. Most, hogy álmaid testet öltenek és átköltözöl a szent országba, fájdalmas elárvulás szakad a szívünkre. Itt hagysz minket, ki eddig vezettél, tanítottál és utat mutattál nekünk. De az öröm érzése is felujjong bennünk, mert Erec Jisraél gazdagodni fog veled és ezentul méltó helyen fogsz dolgozni néped feltámasztásáért.

Fogadjuk neked szent fogadással, hogy tanításaidat nem felejtjük el, ápolni fogjuk az eszményt, amelyet te ültettél el a sziveinkbe és azt az utat fogjuk járni, amelyet te mutattál nekünk. Ez az ut egyszer mindannyiunkat el fog vezetni oda, ahova te mérsz, boldogságunk hazájába. Vidd magaddal soha le nem róható hálánkat és hódolatos elismerésünk babékoszoruját.

Ezután dr. Fischer Tivadar átnyújtotta a díszes kiállítás emlékiratot, amely Wittmann Sándor művészi munkája.

A két hitközség bucsuja

Boskovits József az ortodox hitközség nevében könnyes szemekkel bucsuzott. Szeretett főrabink élete, — ugymond — gyermekei felneveltetése, életmódja a legnemesebb példája a zsidónak, akinek utját követnünk kell. Szívünk vérzik, amikor bucsut kell vennünk tőle, noha tudjuk, hogy örök fiatalságával künt is hivatást fog teljesíteni.

Jacobi Mózes a neolog hitközség nevében megindultan mondott istenhözadót. Elveink különbsége ellenére — mondotta — mindig mély és megkülönböztetett tisztelettel viseltünk iránta, az önzetlenség és férfiaság mintaképe, Glasner Móse iránt. Fáj ez a bucsu, mert fűesség, pótlhatatlan úr marad mögötte. Cselekedetei azonban mindig élni fognak és utmutatásul szolgálnak arra, mint kell viselkednie az igaz férfinek nemzetével szemben.

Dr. Fischer József lendületes, meleg szavakban bucsuzik a Tarbut nevében. Jó atyánk, atyai barátunk! — így aposztrofálja. Fogja meg kezünket, tegye kezét áldóan fejünkre, áldja meg az ittmaradottakat, mert mi vagyunk, akik ittmaradunk és ön, aki hazamegy. A Tarbut-egyesület egyik alapítójához szól, akinek ragyogó példája mindenkori utmutatója lesz a fiataloknak. Nemcsak hirdetett ideákat, hanem cselekedett is. Hirdet

vil meglepődtek e csodálatos menekvésen.

Jizchak ezután tanácsosnak tartotta, hogy elhagyja azt a helységet, ahol ilyen nagy csuda történt velük és ahol mindenki róluk beszélt. Troyesbe költözött, ott alig három hónapra rá fia született, akinek a Slomo nevet adta. Ő lett a későbbi olyan nagybíró Rasi. A csudálatos fülke még ma is látható Worms egyik házában falában.

2. Rasi sírja

Rabbi Slomo ben Jizchak még nem töltötte be huszonnyolcadik évét, nevét már az egész világon ismerték. Esze és nagy tudása szétszórtá hírét a minden országokban élő Izraelben. Dicsőségét különösen növelte a Talmudhoz fűzött mélyen átgondolt kommentárja. A fiatal tudós híre elérkezett Prágába is, ahol akkor híres jesiva volt. Hízelgő levelekben hívták Csehország fővárosába. Rasi beleegyezett és megérkezett. Több beszédet mondott a zsinagógában, mindenki el volt ragadtatva az idegen tudásától. A nagy jesiva előjárója lett és a prágai zsidóság boldog volt, hogy ilyen nagy ember lakozik közöttük.

Egy évig Rasi boldogan élt Prágában. De megnél inkább nőtt a tekintélye, annál inkább megszapordtak ellenségei. Irigyletek tőle a népszerűséget és tönkre akarták tenni. Eleinte meggyanúsították a nép előtt. Jámorságára azt mondták, hogy képmutatás, tanításaira, hogy istentagadás. A fölötteseknél is be akarták feketíteni, azt a hírt terjesztették róla, hogy messiásnak mondja magát és a népet el akarja vezetni Prágából. Mivel ezek

dette Erec Jisraél dicsőségét és ime most odamegy dolgozni.

Nussbaum a Poale Cedek nevében bibliai idézetekkel Jakób ösátyánkkal hasonlította össze a mi patriarkánkat. Lelkében elviszi Erdély zsidóit, de legyen meggyőződve róla, hogy mi is szívünkbe zártuk nemes alakját.

Janovitz Géza a Joint árvagondozó bizottság nevében, Berger Juda a Talmud-Egylet (Chevra Sasz), Lévy Aron a dési zsidóság, Weinstein Ben-cion a „Chevra Kadisa“, „Ohel Móse“ és „Lomde Tóra“ egyletek nevében, Noszin Móric mérnök a Haggibbor, Neuberger Zsigmondné a nőegylet, dr. Neufeld Jenőné a „Jehudit“ és Mózes titkár a kórházegyesület nevében vettek megindító szavakban bucsut a főrabtól.

A főrabhi bucsuja

A főrabhi közvetlenül, ellfogódottság nélkül, igaz benső ösztöntől áthatva felelt a tisztelet és szeretet lelkes megnyilvánulásaira. Unokája lakodalma előtt áll, — ugymond — rövidre kell fognia választát. A beszédek tiszta visszhangja osendül a lelkében, ebből a visszhangból érzi, hogy a szavakon át szeretet áradt a szivekből. Szomorú lenne, ha

Katonaság szállotta meg az egyetemet

Holnap újra megkezdődnek az előadások. Bukarestben tovább folyik a diákagitáció

(Kolozsvár, május 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Megirta az Uj Kelet, hogy a hatodik hadtest parancsnoksága tegnap este ostromállapotot rendelt el Kolozsvár területére is. Az intézkedés többek között arra is enged következtetni, hogy a kormány és az egyetemi tanács erélyes kézzel akar véget vetni az agitációknak.

Katonai járőrök az egyetem épületében

Az egyetem udvarát még tegnap este jelentékeny számú katonai és rendőri készültség szállta meg. A térparancsnokság rendelkezése az egyetem összes kapuit — a farkasutcai főbejáratot kivéve — bezárták. A főbejáratot szuronyos katonák őrzik és csak megfelelő igazolás után engedik meg az egyetemre való belépést. Az egyetem hirdetőtábláját, amely eddig az előcsarnokban állott, közvetlenül a bejárat mellé függesztették ki, úgyhogy az egyetemi hallgatók az utóáról elolvashatják a rájuk vonatkozó hirdetményeket.

A katonai hatóságoktól kapott információk szerint az ostromállapot kiterjesztéséről szóló intézkedést korábbi királyi dekrétummal rendelt el a hadtestparancsnokság, amely azonban most a közrend biztosítása érdekében szükségesnek tartotta az egyetem megszállását. A katonai hatóságok mindaddig tartják megszállva

tudná, hogy távozása hiányt jelent a zsidóság fejlődésében.

— Ugy vélem, — folytatta — hogy az általam elhíntett vetés már természé szökkent, a zsidóság megtalálta helyes útját és emelt fővel fog ezen az uton haladni. Az eszmék kezdeményezői eleinte minig az emberi gondolkodás tunyaságával küzdenek. Ha azt legyőzték, ha az új gondolattal megbarátkoztak, akkor az eszme képviselője ellen emelnek kifogást. Én is valahogy így érzem magam. Boldog vagyok azonban, hogy az eszme teljes kifejlődésének most már csak az én személyem állotta útját. Emelt fővel, a becsülettel teljesített munka tudatával távozom, abban a meggyőződésben, hogy az erdélyi zsidóság egysége tényé válik. Mert ez ma legégetőbb, legnagyobb problémája Erdély zsidóságának. „Az Ur változtassa az átkot áldássá!“

Hatalmas „hadad“ harsogtatta meg a levegőt. A közönség percéig tapsolva ünnepelte a távozó főrabot. Főhangzott a Hatikva és az emberek — öregek és ifjak egyaránt — tálekedtek Glasner Móse felé, hogy bucsuzásul kezet csókolhassanak neki.

az egyetem épületét, míg a rend nem áll teljesen helyre.

Holnap újra megnyílik az egyetem

A tegnap esti tanári konferencia határozata szerint holnap újra megkezdődnek az egyetemi előadások. Tekintettel arra, hogy a katonai hatóságok minden gyűlést betiltottak és a legnagyobb határozottsággal készek az esetleges zavargásokat megakadályozni, remény van rá, hogy az egyetem hosszú idő óta felzaklatott békeje visszatér.

Bukarestben intranzigensok a diákok

Bukaresti távirati jelentések szerint a főváros diáksága körében tovább folynak az agitációk. A főváros diáksága május elsején gyűlést tartott, amelyen a mozgalom folytatását határozta el. Egyes diákvezérek felszólalásaiban a parlament azonnali feloszlatását és az új választások kiírását követelték, hogy a megalkuló és a nemzet valódi képviselőiből álló parlament elé vihessék ügyüket. Ettől a parlamenttől várják a numerusz klauzusz törvénybeiktatását.

A gyűlés eredményeképpen határozati javaslatot szövegeztek meg, amelyről azonban csak a „Cuvantul Studentesc“ című diáklap kapott kommunikét. A Cuvantul Studentesc-

az üzelmek nem sikerültek, titokban elhatározták, hogy a gyűlölt embert meggyilkoltatják. Egy fiatal talmudista, Rasi vetélytársa és legnagyobb ellensége vállalkozott az elvetemült cselekedetre.

Rasi azonban három egymásutáni éjszakán álmot látott, amelyek aggodva figyelmeztették a jövőre. Álmában temetését látta. Ezért így szólt feleségéhez:

— Inkább menjünk el innen, rossz érzéseim vannak — szerencsétlenség vár rám. De azért te ne essél kétségbe. Ott a szekrényben egy kis üvegcse van, csodabalsam benne. Egy cseppnyi belőle begyógyítja a halálos sebet és visszaadja a testnek az életet. Ne felejtse el!

A következő napon, amikor Rasi este egyedül volt szobájában, halkán nyílt az ajtó és mielőtt védekezhetett volna, gyilkos járta át a mellét. Rasi felsikoltott, — a gyilkos elmenekült. Felesége hozzáróhant, férjét vérében találta. Segélykiáltására összefutottak a szomszédok és iszonyodva látták, hogy mi történt. Felesége gyorsan kinyitotta a szekrényt és a balsamból a sebre öntött. A hatás gyorsan jelentkezett. Rasi kinyitotta a szemét és lélegzett. Azután így szólt azokhoz, akik körülállottak:

— Legyetek csendben és hallgassatok arról, amit itt láttatok. Mondjátok, hogy meghaltam, nehogy ellenségeim addig is üldözzenek, míg elhagyom a várost.

Igy is történt. A nép azt hitte, hogy Rasi megölték, jajongva és panaszkodva vitték a temetőbe

és fűres koporsót tettek a földbe. Ezenközben Rasi titokban elhagyta a várost és feleségével Regensburgba ment, ahol sokáig élt és jesivát alapított.

Ezután — mivel a rabbi már nem volt ott — még magasabban hordották fejüket ellenségei, szidalmazták a halottnak vélt Rasit, halálát Isten méltó büntetésének mondták és mindenkit, aki írásait olvasta, megátkoztak. Hogy még emléket is kiirtsák, elpusztították sírhelyét és szétzúzták sírkövét. A következő napon azonban sírhelye ismét sértetlen volt és neve nagy aranybetűkkel díszelt a hatalmas márványkövön. Rasi ellenségei azt hitték, hivel emelték titokban a követ. Parancsukra újból szétzúzták a sirt, de másnap ismét sértetlen volt. Ezután senkise mert hozzányulni. Ellenségei elnémultak, Rasi pedig népszerűbb lett, mint volt valaha. Nagy volt az öröm, amikor megérkezett a híradás, hogy él és Regensburgban tanít.

Amikor azután valóban meghalt, holttemét Prágába vitték és elhelyezték a sírban. Még ma is ott áll a sír, amely alatt állítólag Rasi csontjai pihennek. De a kövön Simon az igazságos neve van. Ez pedig úgy történt, hogy Rasi halála után sok évvel meghalt Prágában egy rabbi, névszerint Simon, aki az igazságos jelzőt kapta és aki különösen nagybecsülte Rasi írásait. Rabbi Simon tanítványai kimentek a temetőbe, hogy megássák a sirt mesterüknek. Amikor Rasi sírjához értek, azt nyitva találták és a kövön Slomo helyett Simon nevét látták. Isten újját látták benne, ezért rabbi Simont Rasi sírhelyében helyezték el.

rek a határozatot közlő száma mindaddig nem jelent meg.

A „Presa” szerint a mérsékelt diákok csoportja akciót kezdett a zavartalan egyetemi oktatás érdekében.

Verekedések a bukaresti egyetemen

Május 2-án a bukaresti egyetem bejárait rendőri készültség szállotta meg, hogy megakadályozza az esetleges incidensek kibukkanását. A cuzista diákok csoportja a rendőri készültség láttára az egyetem bejáratától körülbelül száz lépésnyire várta az előadásra

igyekező zsidó hallgatókat, akiket tetleg kizártak. Egy elsőéves zsidó orvostanhallgatóra a villamoson támadtak rá és botlításokkal könnyebben megsebesítették. Mire a rendőrség a helyszínre érkezett, a támadóknak nyomavestett. A rendőrség megindította a nyomozást az ismeretlen támadók ellen.

Itt említjük meg, hogy a bukaresti „Román Kultur Egyesület” az egyetem aulájában május 5-én vitaestét rendez az antiszemitizmusról. A vitaestély iránt, amelyre az egyesület az egyetem összes tanárait meghívta, fővárosszerte nagy az érdeklődés.

Milyen elégtételt követel Csehszlovákia a határsértésért

Helyreállított a vasúti forgalom a két ország között. Ujra adnak vizumokat. A magyar jóvátétel

(Budapest, május 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A cseh-magyar határincidens ügyét a nejejtett vizsgálat után a magyar politikai örök kedvezően ítélik meg, bár még nem udni, hogy a cseh kormány követeléseit teljesíteni fogja-e Magyarország, A béke érdekében mindenestre örvendetes az, hogy

a budapesti cseh konzulátuson ma reggel megkezdtek újra a cseh vizumok kiadását és a vasúti forgalom is a régi keretek között helyreállított.

Ezzel szemben prágai távirati jelentés szerint május elsejére a Magyarország elleni represszáliák azon részét, amely a magyar állampolgárok kiutasításából állott, befejezték. A kiutasítandók listájára felvett magyar állampolgárokat kevés kivétellel, kiutasították az ország területéről. A megtorló intézkedések azon része, hogy magyar állampolgárokat nem bocsátanak a felvidék területére, továbbra is érvényben vannak.

A cseh követelések

Budapest, május 3. Kétnapi vizsgálat után befejeződött a cseh-magyar határincidens ügyének első fázisa. A tárgyalásokon felvett jegyzőkönyveket mind a két fél aláírta. Az elégtételadásról való tárgyalások tovább folynak. Az „Uj Nemzedék” értesülése szerint a vegyes bizottság munkájának eredményeként a normális viszonyok a közeljövőben helyreállnak. A cseh sajtóiroda hivatalos közlése szerint a cseh kormány követeli, hogy a Szedlacek pénzügyőr meggyilkolásában a bűnösöket cseh bíróság elé állítsák. Azonkívül a határsértésért diplomáciai elégtételt kér a magyar kormánytól, végül követeli, hogy a magyar kormány az elhunyt családjának anyagi kártérítést adjon.

A magyar jóvátétel

Páris, május 3. Legtöbb lap interjút közöl Bethlen miniszterelnöktől, aki a magyar jóvátétel ügyében nyilatkozik. A lapok a nyilatkozatot kedvezően kommentálják. A „Gaulois” szerint a Magyarországnak nyújtandó pénzügyi segítség kérdésében a kisanant részéről ellenállásra lehet számítani, azonban Magyarországgal nem szabad olyan kegyetlenül bánni, mint Poroszországgal, amely a háború kitéréséért felelős. A „Matin” tudósítója előtt Bethlen tiltakozott azon tévhit ellen, hogy

**Harisnya, keztyű és kötött-
árukülönlegességek
eredeti gyári árban**

BLATT

1394

kötött-szövött áruháza
Cluj-Kolozsvár, Főter 13

Magyarország gazdag ország. A „Petit Parisien” a Bethlen számadatainak felsorolása után leszögezi, hogy Ausztria után Magyarország is arra a végzetes lejtőre jutott, amelynek, ha idejében kellő segítség nem érkezik, kikerülhetetlen bukás lesz a következménye.

A kormányválság a minisztertanács előtt

A kamarában a lakbérleti törvény hatálytalanságát kéri. Egy heti szünet előtt a parlament. Fascista fenyegetőzés

(Bukarest, május 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap délelőtt tíz órakor Bratianu Jonel elnökletével minisztertanács volt, amelyen Vaitoianu tábornok is megjelent. Marzescu miniszter viszont, aki a kormányválság megoldására várakozik, nem vett részt a minisztertanácsban.

Bratianu Vintila bejelentette a minisztertanácsban, hogy egy többségi parlamenti tagokból és magasabb rangú hivatalnokokból összeállított vegyes bizottság felülvizsgálja a minisztériumok tisztviselőit. A bizottság vizsgálatának a célja a színekrák megszüntetése.

A közigazgatási reformtörvény ügyében lefolytatott tanácskozáson úgy döntöttek, hogy Vaitoianu törvényjavaslatát a maga egészében terjesztik a parlament elé.

A minisztertanács ezután a kormányválság ügyére tért át. A megbeszélés folyamán a Marzescu és Vaitoianu között felmerült affér elintézésének a lehetőségét vitatták meg. Sassu minisztert megbízták, hogy Marzescu minisztert keresse fel lakásán és igyekezzen öt szándékának megmértására bírni.

Sassu, akinek utja eredménnyel járt, a várakozó minisztertanácsnak bejelentette, hogy Marzescu az ezutáni minisztertanácsokon részt fog venni.

E hírrel szemben az „Adeverul” értesülése szerint a miniszterválság még nem simul el és a kormányban feltétlenül szakításra kerül a dolog.

A kamara tegnapi ülésén Dimitriu liberális a drágaság elleni intézkedéseket sürgeti. Követeli továbbá a lakbérleti törvény hatályon kívül helyezését. Marzescu népjóléti miniszter védelmére kel a törvénynek és ellene van a hatálytalanságnak.

Az „Adeverul” jelentése szerint a parlament pénteken egy heti szünetet tart.

Draghinescu és Miron Christea metropolita sürgős intézkedést kérnek a kolumbácsi legyek okozta járvány ellen.

Bukarest, május 3. A „Dimineata” szerint Vaitoianu tábornok-belsőügyminiszter tegnap egy levelet mutatott az újságíróknak, amelyet a román fascistáktól kapott, akik fenyegetik a kormányt és értésére adják, hogy a fascisták a tettek mezejére lépnek.

* Legdivatosabb francia cipőket legolcsóbban készít Ordentlich Lajos Király-u. 18.

A mai valutapiac

Zuhan a márka és a magyar korona. Ennek a nyugati devizák. Gyengül a francia frank

(Kolozsvár, május 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Amint az előlátható volt, a márka a tegnapi zürichi zárlatnál újra zuhant és a zuhanás a mai zürichi nyitáskor folytatódott. A márka zürichi esése következtében a belföldi pénzpiacra óriási kínálat volt márkában. A nagy kínálat folytán a márka paritás alá esett, 55-ért bármilyen összeget lehet kapni. A berlini tőzsdén a külföldi devizák egy nap alatt közel száz százalékkal drágultak.

A magyar korona ma is esett. Egy lejért 35-60 koronát is fizetnek.

A nyugati devizák, különösen a svájci frank már napok óta esik. A lei árfolyama Párisban változatlan, 7-05. A svájci frank már elérte a 3815-ös kurzust. Az előnyös árfolyam miatt a kereslet kezd emelkedni.

A francia frank eddigi emelkedésével szemben a mai nyitáskor közel 25 pontot veszített zürichi értékeléséből. A frank esése a belföldi pénzpiacra semmi hatással nem volt.

Irányzat: Márkában és magyar koronában további zuhanás, a nyugati devizákban lnyhulás várható.

Május 3-án 100 lejért fizettek Kolozsvárt:

3500—3550 magyar koronát,
18500—18700 német márkát,
0-46—0-47 dollárt,
33500—33600 osztrák koronát,
9-12—9-13 olasz lírát,
7-05—7-06 francia frankot,
2-66—2-68 svájci frankot.

Valutapiac május 3-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1412, London 975, Newyork 210, Róma 1029, Zürich 3840, Prága 629, Bécs 30, Budapest 4, Berlin 69.

Bukarest. Valuták: Márka 90—95, leva 150—155, török lira 140—150, font sterling 980—985, francia frank 1410—1415, svájci frank 39 1/2—40, lira 1010—1020, drachma 250—260, dinár 215—220, dollár 210—211 1/2, napoleon 800—810, osztrák korona 30—30 1/2, magyar korona 350—400, cseh korona 615—620, lengyel márka 50—55.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 158—148, Newyork 554—553 1/2, London 2570—2566 1/2, Páris 3665—3687 1/2, Milano 2707 1/2—2705, Prága 1647 1/2—1647, Budapest 10 1/2—10 1/4, Belgrad 572 1/2—577 1/2, Bukarest —, Varsó 115—115, Bécs 78—78. Bécs lebélyezett 78—78.

Berlin. Nyitás: Róma 1750, London 14200, Newyork 37000, Páris 2450, Zürich 6700, Prága 1100.

Páris. Nyitás: London 6915, Newyork 1489, Berlin 50, Róma 73, Prága 44 1/4, Bukarest 705, Zürich 269 1/2 Bécs 22.

A budapesti devizaközpont hivatalos árfolyamai: Márka 16—18, francia frank 349—359, dollár 5230—5380, svájci frank 950—980, lej 26 1/4—28, lengyel márka 1080—12.

KUN MÁTYÁS FIA

1516

műköszörüs,
késes, látszerész,
műszerész

Cluj, Calea Victoriei
(v. Kossuth Lajos-u.) **2**

Vegyen berlini gyermekkocsit!

Tekintse meg
véteknyszer nélkül

Adalbert Fischer & Co. butorraktárát
Cluj, Calea Regele Ferdinand (volt Ferenc József-ut) 61 sz.

Az Uj Kelet
napilap
Az Uj Kelet
jelölés
Előfizetési ár
félévre
Felelős szerke

Na
A
O
Cs

A népl
felfogja a gy
vábbadja a r
gyelmezeti,
szimfóniájára
dását ünnepl
mert szefiráb
Valaha

peltük földar
hogy ánnep
gyász belénk
ujjongást. Cs
még élünk. I
földanyáktól
örvendésznál
sától. Leperg
nem érezük
gyanó bána
Nem szabad

Miért l
Huszon
ben Józsefnek
ómerszámlás
erre a hagyó
Rabbi

mert a könny
adni az élete
És tar
ragadtak és
vérüket beitt
Szent, s
élete egyetlen
szentséges tet
a hideg szemp
— kéri rab

Miért le
néhány hét a
kövesedett érz
A legen
Nagyot vette

A kivá
Akiba ifjainak
szólják? Hős
szefiráb gyász
A Lag-baomer
tanházaikat, k
szabad ege al
kal lövedőzne

Mikor a zsidó
egész szeretet
zenhatodik na
hogy az uj te
Isten oltárára
számított hét
napja, amikor
gyümölcsét há
beeső idő a h
aratásával telt
voltak az arat

Régen e
belőle? Az őrc
és ezért gyász
gyászolnunk,
hajdani letipr
mellett ma má
régen magabai
töküket adják
fizet és a sáro
tök háber dalá

— A ke
gedi a husár
hogy a kolozsv
usarak teleme

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bászági zsidóság napilapja.

Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Előfizetési árak: Egy hónapra 45 lei, negyedévre 130 lei, félévre 240 lei, egész évre 450 lei.

Felelős szerkesztő: Marlon Ernő dr.

Szefiráh

Lag-baomer

Napfényes a hegy és illatos a rét,
A szél is friss tavaszi nótát dudol,
Óda se neki, zsidó! Szefiráh van most,
Csak zárkózz kamrába, sirjál és gyászolj!
(Morris Rosefeld: Szefiráh.)

A népköltő, mint a népszervezet érződégre, felgöngyölíti a gyönyörtől tavasz kitörő ujjongását, továbbadja a néplelek központjának, de egyben figyelmezteti, ne akarjon a természet ujjáledésének szimfóniájára rezonálni, ne olvadjon bele megújulását ünneplő létbe, zárkózzék kamrájába és sirjon, mert szefiráh van most.

Valaha volt olyan idő, amikor mi is ünnepeztük földanyánk megújulását, később éreztük, hogy ünnepelni kellene, de a lelkiinkre nehezedő gyász belénk fojtotta a keblünkbeli feltörni készülő ujjongást. Csak a fájdalom éreztette velünk, hogy még élünk. De a hosszú évszázadok kínjai között földanyánktól elszakadtunk, nem érzük már, hogy örvendeztünk kellene, elszakadtunk életünk forrásától. Lepergő könnyeink megkövesedtek, ha sirunk, nem éreztük már a magunk sirását. A nép kibugygyanó bánatárját mederbe szorította a törvény. Nem szabad mulatni, szefiráh van most...

Miért kell gyászolnunk?

Huszonegyezer tanítványa volt rabbi Akiba ben Józsefnek tizenhét évszázaddal ezelőtt s az ómerszámlálás napjaiban mind meghaltak. Így felel erre a hagyomány.

Rabbi Akiba? Azért halt vértanu halált, mert a könnytengerbe fulladó népének vissza akarta adni az életet és a tavaszt.

És tanítványai? Könyv helyett fegyvert ragadtak és népek szabadságáért hullottak el, véruket beitta a leigázott anyaföld.

Szent, százszor szent azoknak emléke, akiknek álete egyetlen kemény akaratra, a rabláncotépés szentséges tettébe feszült. Miért merik szent nevüket a hideg szempermet zavaros nedvével bemocskolni? — kérdi rabbi Akiba.

Miért lehet, hogy huszonegyezer ifju-ember néhány hét alatt elpusztuljon? — kérdi a megkövesedett érzéketlenség hideg csodálkozása.

A legenda erre is megadja a feleletet: — Nagyot vétektek és ezért el kellett pusztulniok.

A kíváncsiság megnyugszik. Pedig rabbi Akiba ifjainak a vére a népért omlott. Meggyászolják? Hős lelkük háborog. Csak egy napon, a szefiráh gyász közepette csöndesedik el a hősök lelke.

A Lag-baomer a tanulók ünnepe. Ekkor elhagyják tanházaikat, könyveiket az ifjak és kimennek Isten szabad ege alá, ahol, ősi szokás szerint, kis ijakkal lövöldöznek. A szefiráh-gyásznak jelentősége? Mikor a zsidó nép ősi földjén élt, amelyhez szíve egész szeretetével hozzá nőtt, évről-évre niszán tizenhatodik napján azzal nyitotta meg az aratást, hogy az új termés legelső ömerjét a kalászérlelő Isten oltárára áldozta. Az ömer napja volt. Attól számított hétszer hét nap múlva volt *bikkurim* napja, amikor mindenki földje legszebb, legértetesebb gyümölcsét háláénekekkel vitte Isten házába. A közbeeső idő a hittel párosult munka gyümölcsének aratásával telt el. A hegyek, a mezők hangosak voltak az aratók dalától.

Régen ez volt a szefiráh. És mi maradt belőle? Az örömtelen napok számlálása. Ezért más és ezért gyász ma a szefiráh. De ma nem szabad gyászolnunk, Lag-baomer van. Gondoljunk arra, hajdani letipróink városának, Cásareának romjai mellett ma már élő judeaiak sarlója cseng. A föld régen magábatitá hősinek véré, a ma hősiei verejtéküket adják. Földanyánk pedig kalászáldással fizet és a sároni szellő a Karmel felé viszi az aratók héber dalát...

Jehuda Edellstein

A kereskedelmi minisztérium megengedi a husarak újabb maximálását. Megirtuk, hogy a kolozsvári mészárosok többször kérték a husarak felemelését a hatóságoktól. Kérésüket az-

nal indokolták, hogy a mai maximált árakat elvethetetlenül teszi az élősúly magas ára. Abban az esetben, ha maximálnák az élősúlyt, megtartanák a mai árakat. Minthogy azonban ez nem lehetséges, kérik, hogy a maximált husára igazodjon a szarvasmarha- és sertésárakhoz. A minisztertervezetben utasította Kolozsvár prefektusát és polgármesterét, hogy a maximálásoknál vegye tekintetbe az élősúly árát és ehhez igazodva állapítsa meg a husa új maximálását.

Biharhalmegye prefektusa — közigazgatási vezérfelügyelő. Nagyváradú tudósítónk jelenti: Biharhalmegye prefektusát az elmúlt napokban a kormány több vármegye közigazgatási vezérfelügyelőjévé nevezte ki. A városi tanács ebből az alkalomból átiratban üdvözölte a prefektust és kifejezte szerencsekívánatait az új megbízatáshoz.

Harding nem kívánja Amerika részvételét a nemzetközi bíróságban. Londonból jelentik: Washingtoni jelentés szerint Harding elnök lemondott arról a tervéről, hogy az Egyesült Államoknak a hágai nemzetközi bíróságban való részvétele érdekében a nagyobb amerikai városokban propaganda körutra induljon.

Az adókövető bizottságok munkája. Május első napjaiban az adókövető bizottságok megkezdik működésüket. Kolozsváron nyolc bizottság fog működni, akik házról-házra járva fogják átvenni az adóvallosásokat, vagy pedig a lakók jövedelméről a helyszínen fognak tájékozódni és arról jegyzeteket készítenek.

A népszövetség tárgyalásai a romániai földreformról. Genfből jelentik: Adatsi brüsszeli japán nagykövet, Titulescu londoni román követ és Gajzágó László magyar követségi tanácsos az erdélyi magyar birtokok ügyében lefolytatott előzetes tanácskozásokat befejezték.

Wirth lesz az új párisi német nagykövet. Párisból jelentik: Hír szerint a párisi német nagykövetnek Wirth volt kancellár van kinevezve. Kombináció van Raunmer volt gazdasági miniszter jelöltségéről is.

A yorki herceg feleségének nászajándéka. Nagybritannia minden részéből, még a messze Indiából is küldtek nászajándékokat lady Bowes Lyon Erzsébetnek, a yorki herceg feleségének. Az angol király hermelin köpennyel és diadémával lepte meg, a királyné pompás briliánsnyakkal, briliáns és zafirkarkötőkkel, gyűrűkkel és mellsattokkal. Egy remek csipegyűjteményt is kapott a hercegné, azonkívül gyöngygyakereket, amelynek közepén rendkívül értékű briliánskapocs van. A menyasszony anyja briliáns nyakláncot ajánlkozott leányának, a völégény szintén nyakéket gyöngyökből és briliánsokból, a menyasszony pedig völégényének gyöngyökkel ékesített platina óraláncot, Mary hercegnétől csipkés ágfyhénumút kapott a menyasszony. Mrs. Bowes Lyon vejének

Heti naptár

5683. Ijjar 19. Szombat.

Szombat beköszöntése: Temesváron 7 óra 45 perc, Kolozsváron 7 óra 35 perc, Brassóban 7 óra 25 perc.

Szombat vége: Temesváron 8 óra 40 perc, Kolozsváron 8 óra 35 perc, Brassóban 8 óra 20 perc.

Szidra: Emor. A papi szentség, bár apáról fiura öröklődik, személyi feltételekhez is hozzá van kötve. Aki Isten oltárához akar közeledni, őrizze meg testi és lelki tisztaságát, ha tisztátalan, akkor származási kiváltságát nem gyakorolhatja. Csak ép testben lakozik az ép lélek, tehát Áron nemzetségének oly fia, akinek testi hibája van, nem teljesíthet szolgálatot a szentélyben. Ha az ember áldozatot akar hozni, ne a hibás, beteg állatot hozza, hanem ép egészséget, mert Isten nem fogadja a fősvények kényszerű áldozását. Az oltári áldozattal egyenlő értékű az az adomány, amivel valaki embertársa nyomorát enyhíti. Ilyen a mező szélén hagyandó „szegények aratása”.

Häftára: Vhakkohántim hall'vijim (Jehozekél 44.) Azok a papok, akik a megtévedt népet nem térítették vissza a jó útra, hanem kenyerüket feltve helyeselték hibáit és eszközéül szegődtek, el lesznek távolítva Isten oltáráról, a Cádok-nemzetségbeliek pedig, mivel nem engedtek a tömeg nyomásának és az igazság mellett kitartottak, azért ők lesznek majd Isten igazi szolgálói.

buillásus keretbe foglalva alkottja a fiatalasszony miniatűrűfestést arcképét az amerikai nagykövetség előtt a völégény arcképét ajánlotta fel nászajándékkul remek keretben. Nászajándékok jöttek a spanyol, a norvég és a svéd királyi pártól és az egyes arisztokráciától.

Házasság. Hirsch Rózsikát Kolozsvárról eljegyezte Turmann Ármín Máramaros-szigetről. (Minden külön értesítés nélkül.)

Szovics Dávid Zsófi eljegyezte Kratz Rózsika uréanyt Felsővisóról. (Minden külön értesítés helyett.)

A kenyérellátás a német birodalmi gyűlés előtt. Berlinből jelentik: Tegnap került a birodalmi gyűlésen az új gazdasági évre szóló kenyérellátási javaslat tárgyalás alá. A javaslat csak a kiesjövedelmű osztályoknak biztosít olcsóbb kenyéret.

Életfogytiglani fegyházbüntetés egy rablőgyilkosnak. Nicolae János a múlt év novemberében a Szeben és Vizakna közötti országúton megátámadta Bagamiam János cipészmeztart és egyenlőtte. A cipész pénzt és a Szebenben vásárolt cipőanyagot magához vette. A tábla ma tárgyalta az ügyet és Nicolae Jánost életfogytiglani fegyházra ítélte.

A romániai autóverseny programja. A második nemzetközi romániai autómobilverseny rendezőbizottsága most állapította meg a verseny programját. Eszerint az indulás május 30-án lesz Bukarestből. A bejelentéseket május 15-ig kell a bukaresti autómobil klubhoz vagy a kolozsvári autómobil klubhoz átjuttatni, a bejelentett autók pedig Bukarestben május 29-én kell bemutatni a versenybizottságnak. Május 31-én az etapp Jasi—Cernovita, június 1-én Osernovitz—Marosvásárhely, június 2-án Marosvásárhely—Kolozsvár, Nagyszebenen, Gyulafehérváron, Abrudbányán és Tordán keresztül, június 3-án Kolozsváron a feleki emelkedésen lesz gyorsasági verseny, amelynek részletes programja még nincs megállapítva. Június 4-én Kolozsvár—Temesvár, 5-én Temesvár—Govora és június 6-án a Govora—Bukarest közötti utat futják be. Június 7-én gyorsasági verseny lesz a kisenevi úton Bukarest felé. A versenyre vonatkozó minden felvilágosítást a kolozsvári és bukaresti autómobil klub ad meg.

A szorgalmas betörő. Nagyváradú tudósítónk jelenti: Tegnap délután több foglyot kaptak az ügyészség fogházába. A foglyok közül volt Kelemen Viktor, többszörösen büntetett betörő. Kelemen egy érzetlen pillanatban megszökött. A kisérő fogházőr üldözöbe vette, de nem sikerült elfognia. A rendőrség azonnal megindította a nyomozást, mely hajnalutján eredménnyel is végződött. Ellopták Kelemen, aki az éjszaka folyamán már egy újabb betöréssel gyarapította bűneit.

Singaporeban kikötőt és hajógyárat építenek az angolok. Londonból jelentik: Az angol alsóház tegnap este óriási szótöbbséggel megszavazta a singaporei elsőrendű tengeri erődítményekre és hajógyár kiépítésére szolgáló kilenc és félmillió font hitelt. A „Daily Express” mai száma a hitel megszavazásában az angol flotta-politika fontos irányváltatását látja, mert a flotta sulypontjának az Északi-tengerről a távoli keletre való áthelyezését jelenti. Ez pedig csak a német veszedelem megszűnése folytán vált lehetségessé.

Rendőri hírek. Almási Erzi Lépcső-ut 10. sz. alatti lakos szerelmi bánatában maróllgot ivott. Állapota életveszélyes. — Tegnap a brótfői Rigó-féle villa kapuja előtt egy hullát találtak. Bejelentették az esetet a rendőrségnek. A nyomozás megállapította, hogy a halott Csernanszki János, aki szerelmi bánatában öngyilkosságot követett el.

Tapéták a legmodernebb és művészi kivitelben, bársony, selyem és legszebb mintákban kaphatók a Friedmann-féle könyvkereskedésben Kolozsvárról, Fötér 26. Szobák és lakások tapétázását vállalom. Minták vételkötelezettség nélkül megtekinthetők.

Aranyérel, májduzzadásnál és derékfájásnál a Ferenc József keserűvíz használata sok esetben gyógyulást s mindig kellemes könnyebbülést szerez. (1)

Aki sékelt fizet, jelét adja annak, hogy nemzeti otthont akar Palesztinában a zsidóságnak. Aki a sékelfizetést megtagadja, a zsidó nemzeti otthon jogát vitatja el.

Közgazdaság

Elmaradt a kereskedelmi kamara elnöki ülése. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara elnöki osztálya tegnap estére ülést hívott össze. Az értekezlet azonban a tagok kevés száma miatt elmaradt. A megbeszélést holnapra halasztották.

A működési engedélyek megszerzése. Megírtuk, hogy a kormány a részvénytársaságok működését az egész ország területén engedélyhez kötötte. Ez az engedély a vállalatok üzletmenete szempontjából nagyon fontos. Iparkedvezmény, szállítási kedvezmény, a vállalatok váltóinak a Banca Nationala által való visszleszámitolása függ ettől az engedélytől.

Az utóbbi napokban olyan hírek terjedtek el, hogy magáncégek is tartoznak június elsejéig beszerezni a működési engedélyt, különben elveszítik az állam által nyújtott előnyöket. Voltak olyan hírek is, amelyek szerint azok a vállalatok, amelyek elmulasztják bejelenteni a működésükkel összefüggő adatokat: alaptőkéjüket, tartalékállapotukat, részvényeik számát és tulajdonosait, az igazgatóság és felügyelőbizottság névsorát és honosságát, azok június elseje után felszámolni tartoznak. Munkatársunk ma a kerületi iparfelügyelő-ségen érdeklődött a hír valódisága iránt, ahol kijelentették, hogy ilyen intézkedésről nem tudnak, de azért **nyomatékosan felhívja az ipari érdekelteket, hogy ne mulasszák el minél előbb megtenni a működési engedély megszerzése iránti való lépéseket.** Folyamodni sem lehet iparkedvezményért, csak abban az esetben, ha az engedély már az illető vállalat tulajdonában van. Magánvállalatok számára Erdélyben a kormány nem követeli a működési engedély megszerzését. A felügyelőség egyúttal felhívja az ipari részvénytársaságokat, hogy minden a vállalatnál megtörtént jelentősebb üzleti tranzakciónál, tőkefelemelésnél, részvények kiadásánál haladéktalanul tegyenek az iparügyi minisztériumhoz címzett beadványban jelentést. Az ötven munkánál kevesebb munkással dolgozó üzemek, illetőleg a husz lőerőnél kisebb hajtórőre berendezett gyárak ügyeit a körzeti felügyelőség is elintézi. A működési engedélyeket a Bukarestben székelő Mrazek államtitkár felügyelete alatt működő különleges bizottság elég gyorsan intézi el. A nagyobb erdélyi üzemek egyébként működési engedélyüket már meg is szerezték. Így többek között a tordai üvegyár, a Back-féle műasztalosgyár, a Sodronyipar, a Renner-féle bőrgyár, Szilágyi Eleonóra és más nagyobb gyárak.

A Sfatul az uszorabíróságok ellen. A Kereskedők Tanácsa tudvalevőleg az uszorabíróságok súlyos büntetési ellen mozgalmat indított. Többiben interveniált kormánytényezőknél a kiskereskedelmet teljesen megbénító uszorabírósági eljárás és bíróságok ellen. Minthogy most ezt az akciónak fokozottan kívánja folytatni, ezúton is felhívja mindazokat a kiskereskedőket, akik tagjai a Sfatulnak, hogy a rájuk kirótt bírságokról, a büntetések előzményeiről haladéktalanul tegyenek részletes írásos jelentést és terjesszék azt be a Sfatul titkárságához.

Állandó választott bíróság. Az Erdélyi Faegyesület kezdeményezésére a Munkaadók és Gyáriparosok Szövetsége elhatározta, hogy a választott bírósági eljárás egyszerűsítése és olcsóbbá tétele érdekében a választott bírósági intézményt állandósítja és ennek szervezési munkálataival dr. Foris Lajos ügyvédet és jeles közgazdasági író bízta meg. Dr. Foris a napokban készült el tervezetével, amelyet a munkáltatók képviselői tárgyalás alapjául elfogadtak. A tervezet úgy készült, hogy nemcsak a fások, hanem a többi szabad érdekszövetség is igénybe vehesse. A választott bíróság ügyének megbeszélésére szombaton délután 5 órakor az érdekeltek a Sfatul helyiségeiben közös értekezletre jönnek össze. Résztvesznek azon a

Munkaadók Szövetségén kívül a Faegyesület, a Gabonaszindikátus, a Malomszövetség, a Likörgyárosok Szövetsége és az építőszakma érdekszövetségei is. A választott bíróságot jogilag úgy tervezték, hogy ez valamelyik szövetség autonóm szerve lesz, amelyhez a többi munkáltató szervezetek is bekapcsolhatók felmerülő esetek alkalmával saját szakmájukból való tagjaikat, úgy, hogy ezzel nemcsak olcsóbbá lesz a választott bírósági eljárás, hanem állandó kereskedelmi és ipari szokványokat honosítana meg. Az ítéleteknek döntő jelentőségük lesz és remélhető, hogy a kereskedők körében az állandó választott bíróság intézménye népszerűsége fog örvendeni.

Nem emelik fel a sör árát. Az utóbbi napokban Kolozsváron az a hír terjedt el, hogy a sörgyárak az általános drágaság következtében emelni fogják a sör árát. Ezt a hírt maguk a sörgyárosok cáfolják. A gyárak márciusban emelték a sörárakat és most semmi okuk nincs a sör árának újabb emelésére. A gabonabeszerezés körül nem voltak zavarok és a legtöbb gyár ellátta magát az új termelésig árpával. A munkabér sem okozott drágulást az üzemkiadásokban, minthogy a munkásokkal létrejött egyezség tartósan ígérkezik.

Cukorexportot terveznek Magyarországból Romániába. Budapestről jelentik: A cukorgyári érdekeltség újabb ötszáz vagon cukor kivitelére kért engedélyt a kormánytól. A pénzügyminiszter tárgyalást kezdett a gyárosokkal, akik közölték, hogy a román kormány a cukorexportot kelleni kompenzációs alapon lebonyolítani annak ellenében elsősorban nyersolajokat és gabonát adna. A kérdéssel már a Közélelmező Tanács is foglalkozott és csak akörül volt vita, hogy ötszáz, vagy háromszáz vagon cukor kivitelének megengedését javasolják-e. A kivitelre kerülő cukorért adandó román gabonát a kormány a közalkalmazottak természetbeni ellátására akarja fordítani.

Nagyrománia vegyi ipara. Bukarestből jelentik: Az ország vegyi iparáról statisztika készült. Eszerint Nagyromániában 66 petróleumfinomító, 50 szappan- és gyertyagyár, 58 vegyi ipari gyár működik.

SPORT

Kolozsvár—Nagyvárad válogatott mérkőzése. Vasárnap került előntésre a Kolozsvár—Nagyvárad válogatott mérkőzése. Kolozsvárnak, két legutóbbi győzelme után, sok esélye van rá, hogy a találkozóból győztesen kerül ki. Dr. Morar szövetségi kapitány okulva a két utolsó válogatott mérkőzés tanulságán, olyan csapatot állított össze, amely biztosan győzni fog. A csapat két legfontosabb posztját (középcsatár és középfedezet) az utolsó mérkőzésen két egészen rossz játékos töltötte be. Bár Braun és Rakitovszky a sporthangulat hatása alatt került a válogatott csapatba, mindkettő olyan rossz játékot produkáltak, hogy most ugyancsak a sporthangulat hatása alatt kerülnek ki a csapatból. Rakitovszky helyett Megyeri, a Victoria kitűnő csatára fogja támadásra segíteni a kolozsvári csatársort. Braun helyén Leitner, szintén a Victoria kitűnő játékosa fog szerepelni. Leitnert még nem láttuk kolozsvári pályán ebben a szezonban komoly mérkőzésen játszani, beállításában azonban nem kelt aggodalmat, mert nagyon bíznak benne. A csapat többi helyén a már előző két mérkőzésen szerepeltek foglalkoztak helyet. A már említett helyes változás feltétlenül a csapat előnyére fog szolgálni. Es ha Boustein is igyekeznél fog, a siker el sem maradhat. Nagyváradon szintén erősen készülnek a találkozásra. Kiss Kálmán összeállította a válogatott csapatot, mely szerint két góllal jobb, mint a kolozsvári. Mi nem hiszünk a nagyváradai szövetségi kapitány jóslatának, feltétlenül számítnak a kitűnően összeállított kolozsvári legénység sikerére.

Meghívó. A „Forgalmi Bank Részvénytársaság” VIII. évi rendes közgyűlését folyó év május hó 17-én, azaz csütörtökön délelőtt 11 órakor saját üzleti helyiségében fogja megtartani, melyre a t. részvényeseket ezennel tisztelettel meghívjuk. A közgyűlés tárgyai: 1. Igazgatósági jelentés. 2. Felügyelőbizottsági jelentés. 3. A mérleg megállapítása 1922. évre és a nyereség hovatartozása iránti határozathozatal. A felmentvény megadása úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak az 1922. évre. 4. Alapszabálymódosítás. 5. Igazgatóság választása. 6. Felügyelőbizottság választása. 7. Az alap-tőke felemelése. 8. Esetleges indítványok. *Mérleg per 1922. dec. 31. Vagyoni:* Pénztári készlet 371.069.71. Pénztáratételeknél elhelyezett tőke 596.588.14. Váltótárca 753.020.— Értékpapírok 57.445.29. Folyószámlai adósok 5.339.184.19. Átmeneti kamatok 2.708.26. Berendezés 130.601.04, összesen 7.250.616.78.— *Teher:* Részvénytőke 1.000.000. Tartalékállap 134.000. Betétek könyvecskére 951.283.42. Folyószámlára 1.094.514.13, összesen 2.045.797.55. Folyószámlai hitelezők 3.762.868.12. Visszleszámitolás 222.500.—. Fel nem vett osztalékok 3.300.—. Átmeneti kamatok 8.971.80. Nyereségáthozat 1921-ről 660.31. Ezévi tiszta nyereség 62.518.95, összesen 63.179.26. Főösszeg 7.250.616.78. *Eredmény számla: Vesztesség:* Betétkamat 15.645.64. Betétkamatadó 1.346.57. Üzleti költségek, tisztifizetések, drágasági pótlék, lakberek és egyéb kiadások 774.891.60. Adók és illetékek 21.453.01. Nyereségáthozat 1921-ről 660.31. Ezévi tiszta nyereség 62.518.95, összesen 63.179.26. Főösszeg 876.516.08. *Nyereség:* Nyereségáthozat 1921-ről 660.31. Kamatok, jutalékok és egyéb jövedelmek 865.468.03. Áruszámlán elért haszon 10.387.74, összesen 876.516.08. Cluj, 1923 május 1. Az igazgatóság.

Meghívó. A Cassa de pastrare cetatenasca societate pe acti (Polgári takarékpénztár részvénytársaság Cluj) cég részvényeseit tisztelettel meghívjuk az 1923. május 15-én délután 4 órakor Str. Memorandului No. 3 (Unió-utca 3) szám alatt az intézet igazgatósági tanács-termében tartandó XIII-ik évi rendes közgyűlésére. Tárgysorozat: 1. Az igazgatóság jelentése az 1922. üzleti évről. 2. A felügyelőbizottság jelentése az 1922. üzleti évről. 3. Az 1922. évi számadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása és a nyereség felosztása. 4. Az igazgatóságnak, a felügyelőbizottságnak és választmányának a felmentvény megadása az 1922. üzleti évről. 5. Igazgatóság és felügyelőbizottság választása. 6. Esetleges indítványok. *Az igazgatóság. Mérleg számla. Vagyoni:* Pénztárkészlet Lei 605.753.81, váltótárca Lei 6.534.230.83, értékpapírok Lei 306.780.19, adósok Lei 5.720.547.58, óvadékok Lei 769.937.50, ingatlan Lei 115.122.—, törlesztéses jelzálog kölcsönök Lei 102.147.49, összesen Lei 14.154.519.40. *Teher:* Részvénytőke Lei 1.500.000.—, tartalék alapok Lei 162.293.18, tisztii nyugdíj alap Lei 69.305.96, betétek Lei 2.486.179.23, Hitelezők Lei 4.627.779.23, fel nem vett osztalék 33.620 Lei, visszleszámitolt váltók 4.845.000 Lei engedélyezett törlesztéses jelzálogkölcsönök 102.147.49, átmeneti tételek Lei 119.698.82, nyereség Lei 208.495.49, összesen Lei 14.154.519.40. *Vesztesség-nyereség számla. Vagyoni:* Kamatok Lei 768.181.50, tisztviselők fizetése Lei 54.555.—, költségek és alkalmazottak drágasági pótléka Lei 303.859.38, adók Lei 50.696.80, tőkekamatadók Lei 12.860.09, leírások Lei 155.454.58, nyereség Lei 208.495.49, összesen Lei 1.554.102.34. *Nyereség:* Kamatok Lei 628.717.67, különféle jövedelmek Lei 889.450.07, ingatlan jövedelmek Lei 13.918, — Renner bőrgyártól nyereség részesedés Lei 18.000, — Nyereség áthozat

PÁRIS legújabb **MODELLKABÁTJAI** megérkeztek! **PÁRIS**
 Tiszta gyapjuszövetekből férfiöltönyt és raglánt készen és mérték után 48 óra alatt legújabb divat szerint készít
BÉCS **Löb, Baumzweig & Fiul** **BÉCS**
 Cluj, Calea Rege e Ferdinand 34. Uránia mozgóval szemben

Péntek, 1923
 zult évről Lei
 Felkértnak
 közgyűlésen
 vényeket leg
 nál letétbe h
Még se
 nem v
 készen
öltöny
 1483
KATZ
 cégél Cl
 Szövetek
SZINH
 Péntek: Bajadér
 Simegi,
 Fülöp—L
 árakkal.
 Szombat d. p.
 árakkal.
 Szombat este 7
 kamaraén
 bucsufölle
 árakkal.
 ajtókat b
 Szombat este 10
 ször. Pre
 Az ur s
 premierje lesz
 végtelentl mul
 szölle-jét fogja
 Sándor
 szombaton este
 terjedő vendég
 borbély Rozina
 rájából, a Din
 kolni. A Szevi
 a Sándor Erzs

K
 az
 Cl
 Strad
 Baron
 No. 10
 Mi
 m

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 1.50 lei. Vestagabb betűvel szedett szavak 2.50 lei. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 15 lei. Jelíges hirdetésekre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetéseknek a kiadóhivatalban vehetők át, vjétek a kívánt címre továbbítottak. Erre a célra a hirdetés díjon kívül 2 lei 60 bani bélyegköltésig fizetendő.

Cipőfelsőrészkesztő
segéd, nő vagy férfi azonnali belépére kerestetik. Rosenberg, Naszód. 5525

Minden tekintetben megbízható, 40 éves, jó megjelenésű, óvadékképes, irodai jártassággal bíró egyén gyermekeinek taníttatása céljából megfelelő bizalmi állást keres városban, bárminő nagyobb cégnél fizetésért és lakásért, szombat feltétlen megtartásával. Ajánlatok Fesztinger, Mócs (Kolozsmegye) kéretnek. 5526

Fiatal elvált 33 éves zsidóasszony intelligens zsidóember ismeretségét keresi. Leveleket „Zsidó szív” jelígre Löbl hírlapírodába Timisoara kérek. 5531

Egy jóra való zsidó asszony vagy leány június 1-re szakácsnénak felvétetik, aki a háztartásban is segítkezik. Ertekezni a „Cosmos” drogériában Cluj, str. Iuliu Maniu 8. 5527

Fiatal elvált zsidó asszony kevés kaucióval pénztárnál állást keres szombati munkaszünettel. Levelek „Cion” jelígre Löbl hírlapírodába Timisoara kéretnek. 5531

Nyolc éves gyakorlati állást keres üvegzéshez értő üveg-, porcellán és zománczott edény kereskedő-segéd, aki románul, magyarul és németül beszél. 5532

Három vagy négy tisztességes fiatalembernek szállást adhatok. Krizbai-utca 60, ajtó 2. 5533

14 éves gyakorlati bíró helybeli pénzüzetet főkönyvelője délutáni v. esti órákban vállal könyvelési munkákat. Cím a kiadóhivatalban. 5537

Szigorló orvos fürdőhelyre orvosi rendelőbe ajánlkozik. Ajánlatokat kér e lap kiadója „Szigorló” jelígre.

Borbereki fürdőhelyen כשר ארטה vendéglőt nyitok. Kleinné

Egy drb. kopirprés teljesen vasból, alig használt állapotban eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Machula hölgytáborozás. Unió-u. 24. Paróka készítés bőrválasztással. Ujdonság! Parókakölcsönzés! Nelly kisasszony manikűröz. Haját veszek. Tanuló lány felvétetik. Schunda cimbalom eladó. 5362

Hirdetmény

A lapusul-unguresei (Magyarláros) ort. izr. hitközség elöljárósága egy חתונה וסעודה keres azonnali felvételre, ki 3 elismert ort. rabbitól קבלה-vel rendelkezők. Fizetése havi 1600 lei, természetbeni lakás és szokásos mellékjövdelem. Kellemes hangu חתונה בעליו nyelven részeseül. Utiköltés csak a meghívottaknak térítetik vissza. Lapusul-Unguresc, 1923 április 17.

Pollák Vilmos jegyző. Logér József elnök.

Comunitatea Izraelita Aut. Ortodoxa, Dej. אי.ס. ארטה. אור. קולטונעס דעס.

129. — 1923. ט.ס. כ.ד.

קאנקורד

דיא דעשער אי.ס. ארטה. אור. קולטונעס נעמנדע זוכט אינגען סוכטונען

משניות (מנקר)

דער דורך דרייא אנערקאנטע ארטה. רבנים אים שווארט אימארדירט אונד. גוטער בעל תפלה זבעל קורא אי.ס.

דיא ענטשפרעכענד בעלענטען בעווערונגס-געווענע מיט אנאבע דער געהאלטסאנשפריכע דעם אלטערס אונד פאמיליעשטאנדעס. זינד אן דאס געפערטיגטע פראוידיום עדיקסטענס אינגעוויינען. דער פאסטען אי.ס. זאכארט אנשטרעטען. דעם אקעפטערטען ווערדען דיא היינע קאסטען פערטיגטען.

פה דעש. ג. לסדר אמור. תרפ"ג לפ"ק. Jacob Rosenzweig Nandor Klein פראוידענט. פראוידענט.

Telefon inter-urban: 2-13 **ELSŐ** Sürgöncyim: Juvaere Cluj
ERDELYRÉSZI
ÉKSZERÁRUGYÁR
Cluj—Kolozsvár,
Cal. Regele Ferdinand (v. Wesselényi-u.) 19

Van szerencsénk t. vevőinket értesíteni, hogy gyár és irodahelyiségeinket

Calea Regele Ferdinand (v. Wesselényi Miklós-u.) 19 sz.

alatti saját telepünkre helyeztük át.
Kérjük nb. megbízásainkkal továbbra is felkeresni, melyeket most még fokozottabb pontossággal teljesítünk. Lloyd 607 1368

M E G N Y I L T Dr. Blumenfeldné és Deésy Gizella **M E G N Y I L T**

gyermek és leánykaruha szalonja

Strada Regina Maria (v. Deák F.-u.) 42. sz. alatti

Kész modellek és mérték utáni rendelések jutányos áron. 5522

! Olcsó bevásárlási forrás! Textil, kötött és rővid áruháza a **Feuerstein J.** Cluj, str. Regina Maria 12. 1466

Zsák, Ponyva
Vétel! 1424 Eladás!
Kölesmüntézet javítóműhely saját cégjelzésű berendezéssel **Albala Izso** Timisoara, II. Piata Traian 2. Sürgöncyim: Albala, Timisoara-Fabrica. Interurban telefon: 60 sz.

LA GÉNÉRAL TRANSATLANTIQUE

első és legnagyobb francia hajózársaság

Luxusgőzösök

Newyork, Cuba, Mexico-ba sítb.

Bukarest, Páris, Havre utvonalon át.

Vezérképviselőt Nagyrománia részére:
ADOLF SALOMON FIA
Bukarest, strada Paris No. 14

Legnagyobb kényelem, gyors utazás, kitűnő ellátás, elsőrangú kiszolgálás, külön kajuttok. Lloyd 1637 1541

Mégis csak legjobb a **„RASOL IDEAL”**

késnélküli borotváló por, amely az ország legrégibb gyártmánya.

Kapható 1-es, 2-es és 3-as minőségben (utóbbi a legerősebb) 1/4 és 1/2 kg.-os szép kivitelű csomagolásban. 1481

5 kg. vétel franco-franco lei 130.—, kisebb mennyiségben lei 26.— kg.-kint. Hozzávaló esontkés garabonkint lei 17 és 25

Óvakodjunk az ártalmas összetételekből összeállított utánzatoktól. Csak az „Ideal” felírás a valódi, melynek jóságáért felelősséget vállalok.

Reszling József fodrász
Cluj, C. R. Ferd. 30. (a nagy vashíd mellett).

Főelárusítóhelyek:

Glanemann Adolf illatszertár Sighetul Maramures	Jungreis Miksa Bucuresti str. 13 Septembrie 54
Rosenzweig Jakob illatszertár Dej	Max Sporn Cernauti Piata Dacia 3

valamint minden drogériában kapható.

Sander

férfidivatkülönlegességek

Nagy mennyiségben érkezett:

Maister Lucius és Badische Anilinfabrik

Sósav	valamint minden-
Kénsav	nemű festék- és
Szalmiákszesz	fűszeráru előnyös
Ablaktapasz (gfi)	árak mellett nagy-
Fűrész	ban és kicsinyben
Tavotta	kaphatók.
Olajok	KALMÁR
Enyv	
Kefearuk	

Árultó galmi R.-T. Cluj str. Regina Maria 42

SPECIALIS

„Hercules”
Cluj, str. Iuliu Maniu (Szentegyház-u.) 8

Keresztelő készletek és aján-dékok! Teljes baby-kelengyék 850 leitől feljebb! Sport kocsik 420 leitől feljebb!

Korzókocsik gyári lerakala
Teljes Tetra-felszerelés!
Baby gláze-cipők: 35 lei.
Női és gyermek harisnyák dus raktára. Saját készítményű női és baby kelengyék :: igen szolid arakban. :: Gőpíhímzést vállalunk!
Gyermekekocsijegyzék 2 lei (bélyeg) ellenében